

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 50 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodne tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Magjarska brutalnost.

Mej vsemi narodi evropskimi najbolj nesramno in naravnost zagovarja mali magjarski narodič svoje krivice in nasilja, ki jih dela drugim narodom okolo sebe. Zlasti v zadnjem času se ta „kol v mesu slavjanskem“ — kakor je Magjare Palacki zval — s posebno drznostjo glasi, naravnost pripoveduje magjarsko nasilstvo.

„Nemzeti Hirlap“ na priliko pravi: „Mi Magjari smo najbolj kultivirani narod na Ogerskem. Samo nam gre neomejeno gospodstvo v tej deželi, tako v duševnem, kakor v materialnem oziru. Vse kar je na Ogerskem, mora magjarsko biti in se mora v magjarsko vtopiti ali asimilirati. Naša notranja politika more le magjarska biti. No beden ne more magjarskemu narodu voditeljstva iz rok izpuliti. Najboljši dokaz naše žilavosti je to, da smo že 1000 let gospodarji te dežele in bomo ostali.“

Povod k tem krikom azijske poželjivosti po zatiranju drugih narodnostij pak je dal nek govor v ogerskem parlamentu. Pred tremi tedni je namreč v generalnej debati o budgetu oglasil se kot prvi govornik nekov Bela Grünwald, in rekel: „Glavno zlo nij v številkah budgeta, nego v duhu, ki se čuti iz njega. To je duh stare municipijske Magjarske, in po tem je tudi napravljen budget, proračun stroškov one dežele, ki se še ne zaveda svojega náloga, in ki se še nij tako organizovala, kakor zahtevajo njene najsilnejše življenske potrebe. Municipijski duh služil je tačas dobro, ko je bila vlada v rokah naših sovražnikov. Zdaj ne velja več raztreseno bojevati se za svoje bitje tlačnemu

narodu zoper državno silo, ampak truditi se moramo, da to državo, v kateri je naše gospodstvo uteleseno, oskrbimo z vsemi sredstvi moči. To je narodna politika, narodni ideal, po kojem hrepeni narod, in to hrepenenje narastlo je tako krepko, da je nas vse, kolikor nas sedi v zbornici, narodno javno mnenje prekosilo. Narod ne zahteva od nas svetovnega gospodstva, on ne pričakuje, da bomo s svojimi kombinacijami celo zemljo objeli, narod le zahteva, da v primerno malej deželi naredimo in ohranimo red, da storimo vse, kar moramo v našem položaju storiti, da v tej deželi varujemo njegove interese, njegovo avtoriteto in njegovo oblast ohranimo. Narod pričakuje, da se naj to kakor jedna velika politična misel iz zbornice sveti in napolni celo deželo s svetlobo in toploto, jednako solncu, ki se sveti z neba. Vendar javnemu mnenju naroda v tem obziru parlament več ne zadostuje, kateri žalibog denes več ne stoji tako blizu srcu naroda, kakor je še pred malo leti. Teško da je kdo mej nami, ki ne bi še slišal v političnih pogovorih privatnih krogov neko temno besedo, ki meri na to, ali bi ne bilo boljše, ako bi se za kakih 10 let magjarski absolutizem vpeljal? Ljudje tedaj uvidajo, da bi narodno magjarsko politiko absolutizem bolj čuval, nego parlamentna vlada, oni so pričeli verovati, da se ta politika s parlamentom ne more strinjati. Ta prikazek pa lehkó s skrbjo navdaja vsacega pravega prijatelja parlamentnosti. Pogledimo ta parlament, in mi vidimo da je, razen malo izjem, v vseh svojih delih magjarski; kljubu najslabodnejšemu volilnemu redu nijso nikjer narodne tendencije šest milijonov ne-magjarov zastopane. Je-li bilo

samo mogoče, da bi se bila v tem parlamentu le majhna stranka osnovala, ki bi zastopala narodne težnje in sovraštvo do magjarstva? Ta parlament nij le postavodajalna skupščina, nego je tudi simbol magjarske narodnosti in njegove superioritete, simbol svoje podedovane oblasti, in kot organ državne volje velika narodna moč. Zato vzbudi skrb vsak prikazek, kateri izdaje, da narod ne zaupa svojemu parlamentu. Magjarski parlament nij nikdar oviral izpolnitve narodnih aspiracij; napaka je le ta, da jih tudi nij pospeševal. Zbornica naj magjarsko narodno politiko proglasi, ter jo naj izvrši po svojej vladi v upravi in na polju šolstva; potem se ne bode le naš parlament približal srcu naroda, nego povzdignil bode tudi naše politično življenje na višji nivo. Vzdignimo komitatno plemstvo iz oskega kroga in iz ónih bojev, v katerih potroša svoje najboljše moči; in s tem, da je navdihnemo z mislijo magjarske države, ter je denemo k organizmu uprave te države, napravili bomo ž njih veliko večji faktor in predbojevalce magjarske države in magjarske narodnosti.“

Izluščeno iz fraz, pravi se to z družimi besedami: vsa sredstva, tudi enostranski narodni absolutizem se morajo le v to upotrebiti, da se magjarska narodnost opase in opita na račun drugih na Ogerskem.

Kako se bomo Slovenci obdržali?

[Izv. dop.]

V naših novinah se mnogo rečij obravnava, ali eno izmed najpotrebnejših pitanj pride zelo redko na vrsto. Jaz mislim namreč sledeči slučaj. Boljše bodočnosti pričakujemo Slovenci največ od pravične vlade, pravičnega

Listek.

Dva Matevža.

(Spisal Nis Vodoran.)

(Dalje.)

V.

Ta nepričakovani odgovor je Matevža v veliko zadrego spravil. Take besede slišati od svoje neveste, to je bilo preveč! Marjeta nij mislila tako, kakor je govorila, hotela mu je le malo nagajati; ona pač nij slutila, da so njegove besede njej namenjene bile, — preveč je bila zamaknena v svojega ljubljeneja Matevža.

„Kako bi še le govorila, ko bi moja žena bila, če že zdaj tako govori“, — misli si Mrzlikarjev Matevž. Zastonj išče odgovora, s katerim bi njene besede pobil, — zapusti ga ves pogum, in sram ga je. Ne vem, kako bi se bil na lep način iz tega neprijetnega slučaja izvil, da mu ne pride na pomoč slučaj.

Na ulici se zasliši strašen hrup in vrišč, — Marjeta plane ven, Matevž pa za njo. Kaj je bilo? Dva cigana sta poskušala mladega prasička odpeljati, pa zasačili so ja; na to se je cela vas zgrnila skupaj, in mlado in staro bije po ciganih mej neizrečenim vpitjem. Uboga cigana! Prav naravne želje so se jima vzbudile po prasičjej pečenki, — pa morata zdaj tako pokoro trpeti.

Matevž se nij vrnil k cerkveniku, šel je k gospodu fajmoštru, ter se jim milo potožil, kako ga je Marjeta sprejela. Gospod so pa dejali: „Pameten bodi Matevž, jaz poznam Marjeto, ona se je šalila s taboj, ne zameri jej za to.“ Matevž je gospodu fajmoštru verjel in se potolažil.

VI.

Kar je logarjev Matevž pričakoval, izpolnilo se mu je: dobil je logarsko službo. Zdaj si lahko družinsko življenje ustanovi, — zdaj lahko ljubljenej Marjeti roko v zakon poda.

Kako prijetno bodeta živela! On bo hodil

po zelenem gozdu, vžival naravo, in ko se po opravljeni službi vrne domov, sprejme ga vesela, prijazna ženka, ki ga je željno pričakovala, in ves čas mislila, kako bi ga sprejela, kako mu postregla, da ne najde uzroka nevoljnemu biti.

Iz teh prijetnih mislij o njej prihodnosti vzbudi ga nenadna vest, da se Marjeta — moži, moži z Mrzlikarjevem Matevžem. Torej je pozabila nanj, mu nezvesta postala. Skoraj ne more verjeti, ali govorica odločno trdi, da je sam cerkvenik se hvalil, da bo ženitovanje še ta predpust. Hudo ga potlači ta novica, služba ga ne veseli več; on si je le zavoljo nje želel, kar je dosegel, ako pa nje ne dobi, kaj mu je mari vse drugo? Klaverno in molče je hodil sem ter tja, a našel nij nikjer miru. Da bi se razvedril, vzame puško, ter se obrne proti gozdu. Ne gre dolgo, ko sreča žensko, rad bi se jej bil izognil, pa nij bilo več mogoče. Marjeta je bila; šla je v dve uri oddaljeno vas k teti.

državnega zbora, nekaj tudi od tistih, ravnopravnost našo priznajočih deželnih zborov, (katerih zdaj žalibog nemamo) pod katere spadamo, največ pa od presvitle krone. Vze mimo pa ta pesimistični slučaj, da našemu jeziku od teh zelo važnih faktorjev nij pričakovati tega, kar mi želimo, marveč da ostane naš jezik le uboga sirotka, katerej bode nemška (italijanska, magjarska) mačeha le mali prostorček v svojej hiši dovolila, katera se bode le za sijo, za nemški „notaagel“ v šoli in v uradu trpela. Recimo, da bi takovo stanje trpelo še eno desetletje ali še več, kar Bog ne daj. Kaj je nam Slovencem v tem (morebiti kolikor toliko verjetnem) slučaju storiti? Ali je nam zdvojiti? Ali čemo orožje, s katerim se uže toliko let bojujemo, zavreči in prepušiti osodo svojo, bodočnost svojo božjej in ljudske previdnosti? Ne, nikakor ne! Kakor tega ne storé drugi slovanski narodi, n. pr. pruski Poljaki, lužički Srbi, katerim se še mnogo hujše godi, nego nam Slovencem, tako se tudi mi nedelavnosti, netvornej pasiviteti prepušiti ne smemo, marveč se živahne aktivnosti poprijeti. Poglejmo Rumunce, pogledjmo Dalmatince, kako se za svojo narodnost, za svoj jezik potegujejo! Do svitlega cesarja se podajo s prošnjami, naj jim njegovo Veličanstvo varuje njih narodne svetinje. Zakaj bi se mi Slovenci v tej zadevi bolj ne gibal? Zakaj bi mi z enakimi prošnjami ne stopili večkrat in z nova pred vlado, pred državni zbor, pred krono? Zakaj bi tega ne storili v tistih časih, ko je treba posebno poudarjati, kakošna krivica se nam tu pa tam godi? Da si nij vspeha pričakovati, vendar glasi se je le treba. Toda to zadevo prepustim visokim politikarjem od poklica. — Da bi se Slovenci obdržali kljub vsem neugodnim političnim razmeram, treba se nam je čvrsto poprijeti zlasti onih faktorjev, onih naprav in zavodov, kateri se nahajajo v naših svobodnih rokah, in od katerih odvisi prav zelo obstanek naše narodnosti. To je naše časopisje, naše Slovenstvo, to so naša narodna društva. Kajti le v teh 3 faktorjih se naš narodni značaj pokazuje, samo s temi faktorji še nekoliko svobodno ravnamo, je zboljšujemo ali slabšamo — na korist ali v škodo naše narodne bodočnosti. Pa ravno o teh prevážnih zadevah je presneto malo pogovora in posvetovanja pri nas. Res je težko razpravljati o teh vprašanjih, zlasti nam Slovencem, ki smo radi preobčutljivi, presubjektivni, ki do

stikrat iščemo tam ošabnosti, kjer gre le za stvar. Ali narod naš, zlasti inteligenca njegova se mora prej ali slej te moralčne napake odvaditi in utrditi se v značaju.

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. februarja.

V **državnem zboru** se je 22. f. br. začela zopet debata o noveji postavi giede urjenja zemljišnega ali gruntnega davka. Uže od leta 1869 se dela o reformi gruntnega davka v Avstriji, a še zdaj po skoro desetih letih, ko se je okolo 20 milijonov izdalo za cenitve in vcenitve, je komaj tretjina dela končanega. Zato vlada hoče delo pospešiti in je v tem smislu nove postave v državni zbor prinesla. Denes in jutri bo o tem specialna debata, potem pa se državni zbor zopet odloži za nekaj dni, ker se snidejo delegacije.

Onih 112 nemških **ustavovernih** poslancev, ki so glasovali zoper berlinski dogovor in ki so bili zoper okupacijo Bosne ter postavili poseben odsek, da se o njih taktiki pogovori in nasvete stavi, ima zdaj svojo „resolucijo“. Odsek namreč predlaga, da klub smatra vse izdaje za upravo in investicije (javna zidanja) v Bosni in Hercegovini tako dolgo za nepostavne, dokler jih državni zbor ne odobri. Ustavoverci se torej državi še zmirom protivijo.

Vnanje države.

Iz **Rusije** iz Harkova prihaja zopet vznemirjajoča vest o novem napadu na višjo uradno osobo. Zvečer 21. februarja je nekdo strelil iz revolverja na guvernerja harkovskega kneza Krapotkina, ko se je ta s plesa vračal. Knez je hudo ranjen. Neznane mo rilca zdaj iščejo.

Francoska zbornica je 22. februarja dala zopet dokaz od sebe, da zna varovati interes republike, ker zavrgla je s 363 glasi proti 105 (radikalnim) glasom nasvet, naj se vsi obsojeni komunisti poudostijo in oproste. V tem je dokazala, da hoče z zmernim in previdnim ravnanjem osramotiti one, ki so jej zaradi „radikalizma“ smrt obetali.

Prusko **Nemčijo** je velika izguba zadela: umrl je feldmaršal grof Roon, ustanovitelj in organizator one velike pruske vojske, ki je zmagala leta 1866 avstrijsko, in leta 1870 francosko armado. Rojen leta 1803 bil je od mladega vojaka, od leta 1859 vojni minister, in je uvel novo vojsko „narod v orožju“ ter ima poleg Bismarka in Moltkeja za povzdigo vojaške Nemčije največje zasluge.

V nemškem državnem zboru je Bismark v dolžjem govoru pri posvetovanji o trgovinske pogodbi z Avstrijo naglašal, da hoče on varovati domačo industrijo, rekel je, da mu nij treba žal biti, da je svoje prejšnje nazore

o trgovinskih pogodbah izpremenil. Za drug dan je obljubljena nadaljna debata o trgovinskih zadevah.

Dopisi.

Iz Postonje 21. febr. [Izv. dopis.]

Pritožba, katero so bili naši narodni občinski odborniki proti krivičnej volitvi predstojnika občine Postonje, ki se je vršila po sleparskih navodih tukajšnjih nemškutarjev 10. januarja 1878, na višje oblastnije v presojo preložili, je zdaj, kakor poprej od deželne vlade, tudi na zadnji stopinji od ministerstva rešena, ter ona volitev zavržena, s katero nam je bil Matija Burger, pravi klečéplaz nemškutarjev, mož brez samostalnega duševnega prepričanja, za predstojnika in župana pristuljen. Izkazala se je s tem pravičnost narodnih naših odbornikov, a tudi hudobna hinavščina nemčurjev je s tem dokazana, kateri so v stanu svojem pohlepu po zapovedljivosti vse — celo tudi blagor občine — žrtvovati! Kakor povedano, je volitev predstojnika občine postonjske, izvršena 10. januarja 1878 na podlagi volilnih listov sestavljenih po davkih od leta 1877, in še le zdaj od višjih oblastnij končno popravljenih, ovržena ter nova volitev župana zapovedana. Nastaje zdaj vprašanje, kateri imenik odbornikov in onih mož, ki po § 17 občinskega reda v občinski odbor brez volitve kot odborniki stopijo, je za nastajočo blizu volitev župana, ki je ravno tista, ki se 10. januarja 1878 nij redno vršila, veljaven? Ali prvi imenik, izdelan za tisto volitev, in zdaj tudi od višjih oblastnij končno popravljen? — ali pa novi imenik, katerega so nemčurji za to volitev še le zdaj napravili? po katerem bi si pa nemškutarji 2 glasa pridobili, ker so gospo Lavrenčičevo (narodno), in g. Lavriča (nemškutarja) kot volilca zapisali; — nasproti pa g. Dextata, in firmo Gorup in Kallister (narodni) izbrisali.

Mi mislimo, da za to izjemno, zavoli dokazanih nerednostij ovrženo, in zdaj le ponovljeno volitev ima le prvotni volilni imenik, napravljen za volitev, ki se je 10. januarja 1878 nepostavno vršila, merodajen biti. Visoka vlada, katera je poklicana na to gledati, da občine ne prestopajo zakonov in postavnih odločeb, naj nam zdaj o pravem času to reč blagovoljno pojasni, da bode mogoče volitev župana postavno izvršiti, in tako pritožbam, razprti in preprirom v okom priti.

Kako različne občutke sta imela v tem hipu: Marjeta je vesela, da ga vidi, — Matevž pa žalosten in bojujoč se sam saboj, ali bi jo ogrdil in ozmerjal, kakor nezvesta ljubica za služji, ali bi jej odpustil in se ne zmenil čisto nič več za njo.

Marjeta ga nagovori, on pa molče zre pred se, in solza mu zaigra v očesu.

„Za božji čas, kaj ti pa je, da si tako otožen; tako sem se veselila govoriti s taboj, pa te najdem tacega,“ pravi Marjeta.

„Ti si se veselila z mano govoriti?“

„Glej ga no, kako je čuden; kako bi se tega ne veselila?“

„Ti se norčuješ z mano, to nij lepo, veš!“

„Jaz, da bi se norčevala s taboj? To mi še nikdar na misel nij prišlo; kaj ti je denes, da tako čudno govoriš?“

„Ti me hočeš še žaliti vrhu vsega.“

„Matevž, jaz ne vem kaj govoriš, gotovo da ne.“

„Ne veš? Se li nič več ne spominjaš svoje oblube?“

„Dobro, dragi Matevž; jaz jej bodem vedno zvesta.“

„Vedno zvesta“, ponavlja Matevž. Čudno se mu zdi; kaj, ko bi se varal? ko bi govorica neresnična bila?

„Da, da vedno zvesta; a ti se mi tako čuden zdiš, — vsak dan te pričakujem k nam, pa te nij izpregledati; ženiš se, pa neveste ne obiščeš.“

„Jaz se ženim? Kje? S kom?“

„Kaj nijsi govoril z mojim očetom, in vprašal za mene?“

„Jaz govoril s tvojim očetom? vprašal za tebe? O tem jaz nič ne vem. Jaz le to vem, da si ti nevesta — Mrzlikarjevega Matevža.“

Zdaj je ubogej Marjeti v hipu vse jasno; torej ne njenega ljubega Matevža, temuč pu stega Mrzlikarjevega Matevža jej oče ponuja,

in ona se je udala, — udala brez mnogo obotavljanja v sladkej misli, da se jej spolne najsrčnejša želja. Misel, da je ona kriva tej zmešnjavi, jej je grozna. Temá se jej dela pred očmi, obledi, da so zidu podobna njena sicer tako krasna lica, ustnice se jej tresejo, rada bi govorila, pa ne more. Precej časa je trpelo, predno je zbrala svoje dušne moči, in začela strmečemu Matevžu pripovedovati, kaj se je dogodilo. Zdaj je nastalo vprašanje, kaj je storiti, da se zmedeno pasmo zopet razmota. To je bilo gotovo, da Marjeta nikdar ne bode Mrzlikarjevega Matevža, ali kako se ga na lep način znebiti, kako očeta potolažiti? — Marjeta sklone ostati pri teti, dokler se stvar dovoljno ne uravna. Matevž jo spremlja do vasi. Mnogo se še pogovarjata in drug drugega hrabrita. Potolažena, pomirjena in okrepcana za boj, ki ju čaka, se poslovita.

(Dalje prih.)

Iz Šoštanja 20. febr. [Izv. dopis.] Naš okrajni zastop je imel dné 18. t. m. svojo prvo občno sejo v letošnjem letu. Prebral se je zapisnik zadnje seje lanskega leta v katerem se mej drugim nahaja sklep, da se imajo iz novcev okrajne blagajnice nakupiti 3 plemenski junci, ter se po jeden v Velenji, Šoštanju i St. Martinu na Paki nastaviti. To je v resnici nekaj velevažnega za naše kmete živinorejce, posebno ker imajo biti nakupljeni junci pinčgavskega plemena, kar utegne naše domače več ali manj oslabeledo pleme zopet okrepiti in zboljšati. Pri tej priliki bi našim kmetom samo svetoval, da naj saj enkrat jamejo svojo napako uvidevati, in mesto pšenice raji deteljo sejati začenjajo, kajti jedini spas našega kmetovalca je večja živinoreja. Ako bode to zanemarjal bode le svoj gotovi propad pospeševal. V uzor smejo služiti slučajji, da so izjemno vsi kmetijski pridelki svojo naravno ceno popolnem izgubili, jedina goveja živina je svojo pravo vrednost še obdržala, kar uže dovolj kaže, kje si ima naš kmet svojo bodočnost osigurati.

Dalje se pri seji prebere okrožnica dež. odbora štajerskega, vsled katere bodo imele podružnice štajerske kmetijske družbe svoje letne shode meseca marca t. l., in katerih vsacega bode obiskal dež. živinozdravnik g. Klingan. Ker se bodo pri teh shodih obravnavala največ vprašanja, kako bi si naj naš kmet pomagal, katerih sredstev naj bi se poslužil, ter se tako rešil propada, priporočam osobito županom našega okraja, ter udom okr. zastopa (ti imajo po navedenej okrožnici prost vstop k omenjenim shodom) naj se kolikor mogoče udeležijo tega shoda, da se posvetujejo o sredstvih i načinih po katerih bi mogel naš kmet zopet nekoliko okrevati. Kajti ta je uže sedaj malo da ne na vrhuncu kulminacijske točke. Tako ne gre dalje. Prevrat mora priti, ali spas ali propad.

Končno še imam omeniti okrožnice okrajnega zastopa Feldbah na srednjem Štajeru, katera vse okrajne zastope štajerske pozivlje, naj vložijo prošnje do državnega zbora, da se tisti paragraf držav. šolskega zakona preustroji, ki določuje osemletno šolsko dolžnost, v tem smislu, da se za šole na deželi zopet vpelje šestletno obiskovanje, ker omenjeni paragraf, kakor zdaj obstoji, šolstvu na kmetih ali na „deželi“, ne da samo nič ne hasni, marveč le premnogo škoduje vsled nerednega šolskega obiskovanja, ki pa izvira iz tega, da kmetijski starši trinajstletne otroke radi uže večkrat doma obdržijo, kar pa na mlajšo šolsko mladino le slab vtis napravi, katerega na sledki ne izostanejo.

Iz Novega mesta 20. febr. [Izv. dop.] (Zopet ponarejevanje bankovcev.) Peto in zadnje obravnavanje porotne sodnije v prvi letošnji sezoni se je vršilo 14. in 15. t. m. Trajalo je prvi dan od 9. zjutraj do 1/2 8. na večer in bilo bi lahko uže prvi dan do končano; ker je pa še neke priče manjkalo, preneslo se je sejevanje na drugi dan, ter je trajalo od 9. ure zjutraj do 6. ure popoldne. Na zatožnej klopi sedijo: Franc Bobnar, 31 let star, pod Turnom doma, rokodelstva mlinar, neoženjen, bil je pri vojaki in zna tudi pisati. Zatožen je radi budodelstva goljufije in ponarejevanja bankovcev. Zadnje imenovano mu je uže jeden pot pripomoglo, da je poromal v kraj, kjer je hiral cela tri in pol leta. No, tepež, tatvina in druge lehkokruhne reči so ga pa uže šestokrat nad tedna

dnij zabavale v dolgočasnicah-ječah. Njemu na desnej so vredno uvrsteni kot udeleževalci pri ponarejevanji bankovcev: Pavel Ključevšek cerkvenik ali mežnar na Kumu. Oženjen je, oče četririh otrok. Akoravno mu uže lepa starost od 62 let hrbitišče gruči, vendar je takoj na nogah, če je zadobiti kaj hrane za njegov podvzeten dub. Poleg tega sedi njegov zet, z imenom Jože Fele, star 24 let, polugruntar. Doma je blizu svojega tasta. In kot tretji zaveznik zaključuje vrsto izbrane četvorke Matija Mavsar, 25 let star, oženjen, oče jednega otroka in posestnik celega grunta. Bil je uže kaznovan radi tepeža na 7 dnij zapora in radi tatvine na 3 tedne zapora.

Dogodjaj, kateremu se vedno vpletavajo imena imenovanih štirih bitij, je slednji:

Dne 7. mal. travna l. 1878 je Franc Bobnar ušel iz mokronoške temnice, in z njim dva njegova brata. Ta lepa trojica klatila se je okolo, posebno v Aidovski okolici, ter se živela od tatvine. Toda za Franceta je bilo to življenje pretežavno, prepusto. Kmalu si drugo umisli. Popustil je svoja dva sočruga, ter jo ukrene proti gori Kumu, mej potjo se razveseljuje nad smilajočo se prihodnostjo. Tako šeta in in priseka in prikrivencá svoj pot do stanovanja kumškega cerkvenika. Kmalu se vname razgovor o enej in drugej stvari. Prišla sta tudi do tiste reči, s katero se vsak rad seznani — do denarja. Ko se o tem pogovarjata, reče širokoplečni cerkvenik: „Da, ko bi mi imeli Prelesnika.“ Komaj zasliši to naš Francelj, precej se mu razvedri obraz in sigurnega glasa pravi: „Kaj mislite, da zna samo Prelesnik?“ To je zadostovalo. Ko bi bil kdo na to videl cerkvenika, bi ga ne mogel takoj izpoznati. — Kmalu potem vidimo Franceta in cerkvenika sama, živahno se pogovarjajoča. Tu mu je Francelj odkril svojo umetnost in ob enem naštel v to potrebne reči, kot so: predloge, barve, čopke, svinčniki, papir itd. Cerkevnik si misli: dobro je, in če bi bilo še toliko, če tudi hišo velja! Ker pa nij mogel sam vsega preskrbeti, vpeljal je tudi svojega zeta Jožeta Feleta v ta skrivni svet. Pa kako se je stari lesjak podvizal! Takoj je poslal svojega zeta v mesto Celje, da bi nakupil za ponarejenje bankovcev potrebne reči, a on jo ukrene na drugo stran, skrbeč za predloge. Ker pa na kredit ne bi šlo, očisti svoj živinski hlev ter odpelja kravo na prodaj, misleč, ta mi mora dati denarske predloge. Toda nij mu bilo mar kravo vredno prodati, ne, njemu je bilo le na tem ležeče, da jo kakor hitro mogoče izvede, akoravno pod ceno. In res je bilo tako. Prodal jo je v obliži za prav malo denarja, dobil je le 67 gld. za njo, akoravno je bila precej več vredna, in sicer, ker je več predlog rabil: jeden petdesetak, jeden desetak, jeden petak in dva goldinarčka. Komaj jo proda, pobriše nemudoma domov in izroči takoj Francetu Bobnarju pridobljene denarske predloge. Dobra je ta: misli si France in se mu debelo v pest smeje, dobro ve doč, da kratkovidni Pavel Ključevšek v resnici misli v kratkem obogateti. Mej tem časom je Fele nakupoval v Celju potrebne reči za ponarejevanje bankovcev. Da se mu pa vse posreči, zmisli si slednje. V mesto Celji prišedši gre najprvo v neko prodajalnico, ter si naroči tu nekoliko barv. Takoj na to pa gre v cerkev sv. Jožefa, tu nekoliko časa ponižno moleč in gorko proseč, da mu bi tudi ta sv. patron njemu pomagal v „dober“ vspeh

pri ponarejenju bankovcev, vrne se zopet nazaj v omenjeno prodajalnico. Tu plača in vzame pripravljene mu reči, ter se odpoti nazaj pod goro Kum, dolenski božji pot. — Francelj je imel zdaj vse priprave in pričel je svoje umetno delovanje. Piti in jesti imel je odveč, predloge je imel tudi v svojej roki, in več si nij želel, morda tudi ne nadjal. Delal je uže kake štiri dni in dovršil s svinčnikom jeden petdesetak, kateri je bil spriden falsifikat, kar se je pozneje dokazalo. Toda kmalu se naveliča tega dobrega življenja in pobriše jo neki dan na večer s predlogami, t. j. pravimi bankovci in drugimi rečmi, katere je mogla njegova tatvinska roka ugrabiti. Ukrene jo v litijski okraj; prišedši v Zagozd, je bil tu izpoznan, ugrabljen, ter županu izročen. Vzeli so mu tu barve, svinčnike in druge reči, katere so njegovo malho težile. Toda zviti Francelj se je kmalu oprostil ter popihal jo proti Suhej Krajini. Prišetaje v Žužemberk, se seznani takoj z nekim Mavsarjem, kateremu je ravno isto obetal, kar mežnarju pod Kumom. Mavsar mu je vse verjel in začel na isti način pogostovati ga, kakor kumski kratkovidnež. Pa ravno na tisti način je Francelček tudi tega osleparil ter okral, in pobrisal je proti Kostanjevici. Toda bil je to njegov zadnji pot sleparstva; kajti mej potjo ga je zgrabila krepka roka nekega žandarskega podčastnika, z imenom Praprotnik, kateri mu je zasledoval uže od tistega časa, ko je Francelj iz mokronoške temnice ubral. In tako se je poredni Francelj zopet preselil za nekoliko časa v sebi primernejše kraje.

Porotniki, pod vodstvom Prosenika, reševali so deset vprašanj. Rešili so jih z „da!“ osem, in ostala dva, bilo je tretje in četrto glavno vprašanje, so zanikali, namreč, da Franc Bobnar nij kriv ponarejevanja bankovcev. In na to ga je porotna sodnija kaznovala po §§. 171, 173 in 174 k. p. radi goljufije in tatvine na tri leta teške ječe, poostrene vsak mesec z jednim postom. A njega trije redniki so bili — nekrivi izpoznani. Srečo imajo, da nijso pred neporotnimi sodniki stali.

Domače stvari.

— (Pustna maškerada v ljubljanskej čitalnici.) ki bode drevi (pustni vtorek), obeta, po vseh pripravah soditi, spet sijajna biti, kakor prejšnja leta.

— (Vreme.) Včeraj v nedeljo je tu pri nas deževalo, snežilo, bliskalo se in hudo grmelo. Denes v ponedeljek, ko to pišemo, sije — čez dolgo časa spet! — lepo solnce, ki mali sneg hitro pobira.

— (S Krškega) se nam piše: V Krškem smo 12. t. m. tudi čutili potres okolo 3/4 3 popoldne; za 3 sekunde se je zazibalo in zaropotalo, kakor bi se naglo in trdo vrata zapirala.

— (Županstvo v Krškem) je nabralo znesek 105 gld. v podporo Notranjcem, kateri vsled povodnje pomanjkanja trpe. Imena dotičnih dariteljev priobčimo v jednem prihodnjih listov.

— (Imenovanje.) Predsedstvo c. kr. finančne direkcije za Kranjsko je davkarskega adjunkta Antona Oreška imenovalo za davk. kontrolorja, a davk. praktikanta Albina viteza Föderansperga za davkarskega adjunkta.

— (Žepne tatice na ljubljanskih trgih.) Uže kake dve leti sèm so se slišale tožbe, da so bile ob količkokoli večjih tržnih

dnevih, ženskam, ki so trg obiskavale, denarne listnice tudi z večjimi svotami denarja po 60, 40, 17 gld. in več ali menj iz žepa ukradene, ne da bi se bilo policiji posrečilo tatú zaslediti. Ko je pa bilo policiji naznanjeno, da se v drvarnici tukajšnje škofije večkrat kaka prazna listnica najde, poslala je policija takoj svojega detektiva Šelko-ta v to drvarnico, da je za drvami skrit čakal tatú. Prvi tržni dan čakal je zastoj. Pretečeno soboto pa, ko je bil trg večji, čakal nij dolgo, ko pride neka kmetska ženska pred drvarnico, in vrže v njo dva paketa. Detektiv stopi takoj za njo, in jo odvede na policijo, kjer obstane, da je pa kete obstoječe iz nekih pisem, in iz notične knjižice vzmaknila, in iz žepa neke gospodičine. S tem lovom pa Šelko nij bil zadovoljen, ampak se skrije drugič v drvarnico, in tudi drugič ne čaka dolgo, ko pride zopet neka ženska, katera se pazno okrog ozira, iz listnice nekaj vzame, prazno listnico pa v drvarnico vrže. Detektiv skoči iz svojega kota hitro za njo, jo z besedami „ali smo skupaj“ prime, na kar mu ona odgovori „ja, to pot me pa imate“, in mu v roki stisnjeni denar 6 gld. izroči. Bila je glasovita žepna tatica Ana Bonisenije iz Kamnika, katera se je uže deželnej sodnji oddala. Obiskovalcem trga naj bi pa to služilo v svarilo, da na svoj denar skrbno pazijo, in ga tako dolgih prstov obvarujejo.

— (Podoficirski ples.) Piše se nam od tu: Ples ki so ga napravili podčastniki domačega rezervnega polka, bode ostal gotovo vsakemu udeležencu v najlepšem spominu. Okolo 60 parov plesateljine mladine se je radostno sukalo do ranega jutra. Tu oficir, tam podoficir, tu zopet civilist, — a vsakemu se je bralo zadovoljstvo na obrazu. Ob 6. uri zjutraj se je plesalo še z ono živahnostjo, kot pri prvem plesu. Sploh je vladal tak „animo“ — to smelo trdim — kakor pri malo letošnjih predpustnih veselicah. Tudi umetnost je bila zadostopana. Naši vrli fantje so v Bosni pokazali, da se znajo sukati na bojišči, a v

kazinski restavraciji so pokazali, da se znajo tudi na plesišču. X.

— (Naš domači umetelnik g. Zajec,) kateri je redavno izdelal večji doprsnjak dr. Bleiweisov, je sedaj dogotovil po najzadnji fotografiji jubilarntovej verno zadeto manjšo (25 cm. visoko) doprsno podobo dr. Bleiweisa, ter jo prodaje njega častiteljem po 1. gld. (Akademični kipar Fr. Zajec stanuje na dunajske cesti št. 7 v Ljubljani.)

— (Imenik ljubljanske škofije) ki je za leto 1879 izšel, kaže, da je v tej škofiji začetkom tega leta duhovnikov: 15 kapitularnih, 453 v dušnem pastirstvu, 25 v drugih službah, 58 v pokoji, 23 po drugih škofijah, 22 pa iz drugih škofij; razen tega je še 46 redovnih duhovnikov. Lansko leto jih je umrlo 14, v semenišči se jih pripravlja za duhovenski stan 43. Izpraznene službe so: 2 kononikata, 40 far, 2 samostojni kaplaniji, 1 stara kaplanja, 7 ekspozitur, 63 kaplanij pri farah in 25 beneficij. — Prebivalcev šteje škofija: 456.672 katoličanov, 130 zedinjenih grkov ali Vlahov, 193 pravoslavcev ali starovercev, 340 protestantov in blizu 26 židov ali judov, vseh skup torej 457.361 duš.

Poslano.

Izvrstno ugodni razsodi vede in priporočevalni atesti o koristi Bergerjevih izdelkov od smo le pri vseh bolih na pljučah in v vratu, od katerih smo uže mnogo v tem istu jih priobčeli, oproščajo nas, da nam nij potreba na dolgo in široko priporočevati teh izkušnih izdelkov. Vsem onim, ki čerjo izvrstno uplivajoče zdravljenje z izdelki od smo le uporabljavati, ne moremo dosti svetovati, naj rabijo jedino le Bergerjeve izdelke od smo le, in v lekarnah jasno le te zahtevajo.

Jeden flakon Bergerjevih kapstjev od smo le stane 1 gld., jedna puška od kositar z Bergerjevimi pastinami od smo le 50 kr. Slednje so lahko prebavljive, in koristijo vsakemu.

Glavna zaloga v Ljubljani pri g. J. Svoboda, lekarnarju. (63—4)

Dunajska borza 24. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	63 gld. 45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	64	40
Zlata renta . . .	75	90
1860 drž. posojilo . . .	115	50
Akcije narodne banke . . .	791	—
Kreditne akcije . . .	230	40

London	117	55
Srebro	—	—
Napol.	9	23 1/2
C. kr. cekini	5	48
Državne marke	57	30

Štev. 1132.

(57—2)

Razpis

službe sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani.

Služba sekundarija pri deželnih dobrodelnih napravah v Ljubljani z letno remuneracijo 400 gld. in s posebno začasno nagrado 200 gld. za opravljanje sekundarske službe v obeh norišničnih podružnicah, s stanovanjem v bolnišnici, s postrežbo, s 5 sežnji drv za kurjavo in s 18 funt. sveč je izpraznena, ter se bode na dobo dveh let oddala, ki se utegne po dveh letnem dobrem službovanji še dvakrat po eno leto podaljšati.

Prošnjiki za to službo imajo dokazati, da so doktorji zdravništva ali vsaj rancelniki z diplomo, ali pa da so vsaj zdravniške visoke šole dovršili. Dokazati imajo tudi, da so nemškega in slovenskega, ali katerega drugega slovanskega jezika v govoru in pisavi zmožni, in neoženjeni.

Dotične prošnje s potrebnimi dokazili naj se pošljejo do

15. marcija 1879. l.

vodstvu deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1879.

Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(190—179)

Tuji.

24. februarja:

Pri Slonu: Pollak iz Trsta. — Felkl iz Gradca. — Sartol iz Dunaja. — Blasnig iz Domžal. — Nusch iz Dunaja.

Pri Malicu: Auer iz Dunaja. — Andrejka iz Livno. — Hirschfeld iz Gradca.

Pri bavarskem dvoru: Schmidt iz Trebiža.

Tržne cene

v Ljubljani 22. februarja t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 34 kr.; — reč 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 2 gld. 76 kr.; — ajda 4 gld. 39 kr.; — pros 4 gld. 55 kr.; — kornza 4 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 03 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 76 kr.; — špeh trisen — gl. 54 kr.; — špeh povojon — gl. 70 kr.; — jajce po 12 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedine kilogram 54 kr.; — teletine 52 kr.; — svinjsko meso 48 kr.; — sosa 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — alame 1 gld. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Zahvala.

Gospodje bratje Kozlerjevi so mi blagovoljno prepustili še dalje restavracijo na vrtu in v pivarni, ki sva jo prej oskrbovala z mojim ranjcim možem; za meni izkazano zaupanje izrekam gg. bratom Kozlerjevim najudanejšo zahvalo. Ob enem se zahvaljujem p. n. občinstvu najpriserneje za meni in mojemu možu dozdej izkazano zaupanje, in prosim zanaprej isto dobrohotenje in zaupanje ohraniti meni, ki se bom potrudila p. n. gostom postreči z okusno hrano in pijačo. Za mnogobrojno obiskovanje prosim s spoštovanjem

Terezija Jančigaj,
vdova.

(61—2)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

„Phönix“ v Londonu.

Podpisani generalni zastop požarno-zavarovalnega društva

„Phönix“ v Londonu,

(Phönix Assurance Company of London illimitid),

se usoja objaviti, da je imenoval gospoda

Josipa Strzelba

za svojega glavnega zastopnika na Kranjskem.

Generalni zastop v Gradcu

požarno-zavarovalnega društva „PHÖNIX“ v Londonu:

C. Liebscher.

Ozirač se na ta oglas si podpisano glavno zastopništvo usoja p. n. zavarujoče občinstvo yabiti na mnogobrojni pristop k temu požarno-zavarovalnemu društvu „PHÖNIX“ v Londonu.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1782, in je najstarejša požarna zavarovalnica.

Gotovega denarja ima več kot 12 milijonov goldinarjev, torej popolnoma sigurnost.

Društvo zavaruje za pošteno nizko ceno proti ognju: stanovanja in gospodarska poslopja, fabrike in mašine vsake vrste, zaloge blaga, pohištva, perilo, obleko, poljska in gospodarska orodja, živino, poljske in travniške prideleke; škode vsled podiranja in izpraznenja kakor tudi rešitveni stroški se takoj povrnejo.

S pojasnili in načrti se bode v mojej pisarni, št. Petersko predmetje štev. 30, radovoljno postreglo. Ponavlja svoje prošnje na mnogobrojno udeležitev, zagotavljam, da bodem skrbel za pošteno in točno rešitev vseh narečil.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1879.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Strzelba,

glavni zastopnik.

(62)

Istotina in tisk „Narodne tiskarne“.

Isče se
vešč delovodja.
za fabriko za napravljavanje kavnega surogata v
bližnji slovanske pokrajini
(63—3)
Istotototno pisane poudbe naj se pošljejo
z naslovom: „P. H.“ administraciji tega lista.